

INSIDE CHINA

CZERWIEC 2019

波中法律经济研究中心
Polish Research
Centre for Law and
Economy of China

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

DIALOG

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin (中国法律与经济波兰研究中心) zostało założone w 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Centrum jest instytucją badawczą, której jednym z podstawowych celów jest prowadzenie badań naukowych w dziedzinie prawa i gospodarki współczesnych Chin oraz publikacja ich wyników.

Naszą jednostkę tworzy interdyscyplinarny zespół składający się z prawników, ekonomistów, sinologów oraz przedsiębiorców, których łączy doświadczenie związane z realizowaniem projektów w Chińskiej Republice Ludowej.

Centrum działa w czterech obszarach: naukowym, biznesowym, rządowo-samorządowym i studenckim, wspierając polskie podmioty w stosunkach z chińskimi partnerami. W październiku miała miejsce inauguracja flagowego projektu Centrum - Szkoły Prawa i Gospodarki Chin.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin prowadzi nieodpłatne działania finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu „Dialog”, w tym: Raport „Inside China”, szkolenia dla przedsiębiorców oraz pracowników sektora publicznego.

W ramach prowadzonych działań mogą skorzystać Państwo również z odpłatnych usług, świadczonych przez ekspertów, którzy świadczą pomoc analityczną oraz doradczą związaną z działaniami podejmowanymi w Chińskiej Republice Ludowej.

W przypadku zainteresowania naszymi usługami oraz pytań związanych z naszą działalnością zapraszamy Państwa do kontaktu.

Polskie Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

email: china.law@wpia.uw.edu.pl

tel.: 575 777 688

METODOLOGIA

Raport „Inside China” składa się z 9 rozdziałów tematycznych. Każdy rozdział zbudowany jest z trzech podrozdziałów: wydarzeń, tła oraz wniosków.

Wydarzenia zawierają przegląd zdarzeń dotyczących Chińskiej Republiki Ludowej, które miały miejsce w miesiącu poprzedzającym wydanie raportu oraz w opinii autorów mogą mieć wpływ na polskie podmioty. Zostały one wybrane na podstawie przeglądu mediów internetowych w czterech językach – chińskim, angielskim, niemieckim oraz polskim.

Poprawna interpretacja niektórych opisanych wydarzeń wymaga zrozumienia różnic społecznych, gospodarczych, prawnych, historycznych oraz kulturowych. **Tło** zawiera informacje potrzebne czytelnikowi do odczytania kontekstu wybranych wydarzeń. Zostało one przytoczone tylko tam, gdzie jest to niezbędne do poprawnej interpretacji faktów.

W podrozdziale **Wnioski** zawarta jest informacja dla odbiorców raportu o tym, co adresaci powinni zrobić, aby wykorzystać daną perspektywę lub się jej przeciwstawić. Nie z każdym pojedynczym wydarzeniem związana jest jakaś szansa lub zagrożenie, czasem stwarza je kilka zdarzeń łącznie. W raporcie przytoczone zostały również zdarzenia, które nie znajdują odniesienia, lecz świadomość ich wystąpienia może wpływać na proces decyzyjny polskich organów administracji publicznej oraz przedsiębiorców.

Raport „Inside China” poświęcony jest w całości Chińskiej Republice Ludowej, ze względu jednak na odmienne warunki społeczno-gospodarcze, kulturowe oraz prawne wydarzenia dotyczące Tajwanu, oraz Macau zostały opisane w raporcie jedynie wtedy, gdy mają istotny wpływ na pozostałą część ChRL.

EKSPERCI ODPOWIEDZIALNI ZA RAPORT „INSIDE CHINA”

Maximilian Piekut

Zastępca Kierownika Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego (prawo), Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość), Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana (LLM). Studiował również na Fudan University (język chiński) oraz China University of Political Science and Law (prawo chińskie)

m.piekut@wpia.uw.edu.pl

+48 575 777 688

Karol Piekut

Ekspert Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej (finanse i rachunkowość) oraz Mercyhurst College (biznes międzynarodowy oraz zarządzanie). Spędził ponad 5 lat w Szanghaju, gdzie uczył się na Fudan University oraz prowadził firmę handlową.

karol@mpiekut.com

+48 535 733 456

Jakub Orkisz

Ekspert Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Absolwent Uniwersytetu Warszawskiego (prawo), Szkoły Głównej Handlowej (międzynarodowe stosunki gospodarcze). Studiował również na Uniwersytecie Pekińskim oraz China University of Political Science and Law (prawo i język chiński).

orkiszjakub@gmail.com

+48 790 319 934

Weronika Żebrowska

Praktykantka Polskiego Centrum Studiów nad Prawem i Gospodarką Chin

Studentka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na kierunku prawo. Obecnie studiuje prawo i język chiński na Beijing Foreign Studies University w Chinach. Członek zarządu Międzywydziałowego Koła Naukowego Kultury i Prawa Chińskiego.

SPIS TREŚCI

Gospodarka.....	6
Przemysł	10
Rynek finansowy.....	14
High-tech	19
Rolnictwo	23
Transport i infrastruktura	27
Energetyka i ochrona środowiska.....	31
Stosunki międzynarodowe	33
Sport, turystyka, edukacja, kultura	37

GOSPODARKA

Streszczenie

- ▶ Chińskie władze zachęcają przedsiębiorstwa do dywersyfikacji handlu zagranicznego. Według przedstawicieli organów rządowych wpływ dodatkowych amerykańskich taryf celnych na chińską gospodarkę będzie ograniczony.
- ▶ Najwyższy Sąd Ludowy Chin uruchamia programy pilotażowe dotyczące upadłości osobistej.
- ▶ Premier Li Keqiang na posiedzeniu Rady Państwa ChRL wezwał do działań wpływających na rozwój rynku w północno-wschodnich Chinach.
- ▶ Prezydent Xi Jinping podczas szczytu G20 stwierdził, że protekcjonizm krajów zachodnich szkodzi globalnemu porządkowi handlowemu.
- ▶ Chiny normalizują bezpłatną obsługę prawną przedsiębiorstw prywatnych. Władze dążą do poprawy otoczenia prawnego.
- ▶ Eksport metali ziem rzadkich przez Chiny, największego światowego producenta, spadł w maju o 16% w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- ▶ Chiny wdrażają środki ułatwiające odprawę celną. Eksport Chin nieoczekiwanie wzrósł w maju, pomimo wyższych taryf celnych w USA.
- ▶ Według Krajowego Biura Ubezpieczeń Zdrowotnych anulowanie indywidualnego ubezpieczenia medycznego dla mieszkańców miast i wsi nie zmniejszy świadczeń zdrowotnych mieszkańców.

Wydarzenia

1. W czerwcu Rada Państwa ChRL (中华人民共和国国务院) wezwała krajowe przedsiębiorstwa do dywersyfikacji handlu zagranicznego. Premier Li Keqiang zadeklarował podjęcie działań na rzecz podpisania umów o wolnym handlu i regionalnych umów handlowych z większą liczbą krajów, a także rozszerzenia pilotażowych stref wolnego handlu elektronicznego¹.
2. Najwyższy Sąd Ludowy (最高人民法院) uruchomił program pilotażowy upadłości konsumenckiej. Okres wdrażania i realizacji programu został określony na cztery lata. Zgodnie z orzeczeniem wydanym przez Najwyższy Sąd Ludowy osoby, które zaciągnęły dług w dobrej wierze, będą mogły otrzymać szansę na „czystą kartę” dzięki systemowi upadłości².

¹ China Daily, *China encourages businesses to diversify foreign trade markets*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

² Cao Yin, *Top court launches pilot programs on personal bankruptcy*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

3. Premier ChRL Li Keqiang na posiedzeniu Rady Państwa ChRL (中华人民共和国国务院) wezwał do zintensyfikowania reform i otwarcia, aby pobudzić rynek oraz przekształcić i ulepszyć strukturę gospodarczą północno-wschodnich Chin. Wskazany region został określony jako „pas rdzy”. Premier nawoływał również do rozwoju sektora prywatnego oraz do obniżki podatków i opłat. Według niego szczególne znaczenie ma usprawnienie administracji oraz poprawa otoczenia biznesowego. Organy administracji rządowej mają dać impuls do rewitalizacji „pasa rdzy”³. W innej wypowiedzi premier ChRL chwalił Hangzhou, stolicę prowincji Zhejiang, za masową przedsiębiorczość i innowacje będące ważnymi filarami chińskiej gospodarki⁴.
4. Premier ChRL Li Keqiang w rozmowie z prezesem Banku Światowego Davidem Malpassem zapowiedział, że Chiny poprawią otoczenie biznesowe poprzez pogłębione reformy rynkowe zgodne z międzynarodowymi standardami oraz z zasadą państwa prawa. Jednocześnie zapewnił o zainteresowaniu Chin poprawą życia w krajach rozwijających się oraz pogłębieniem współpracy z Bankiem Światowym⁵.
5. Wicepremier ChRL Liu He wyraził opinię, że chińscy regulatorzy powinni zwiększyć wsparcie dla gospodarki i utrzymać wystarczającą płynność rynku finansowego, i zasugerował, że Pekin wkrótce ujawni, jakie dalsze działania zamierza podjąć w celu wzmocnienia stymulacji gospodarczej w związku z rosnącą presją handlową ze strony Stanów Zjednoczonych. Ponadto zapewnił, że te zewnętrzne naciski pomogą Chinom zwiększyć samodzielność, wzmocnią potencjał innowacyjny oraz przyspieszą tempo rozwoju⁶.
6. Prezydent ChRL Xi Jinping podczas szczytu G20 wskazał, że niektóre kraje rozwinięte podejmują środki protekcyjnistyczne, które prowadzą do konfliktów handlowych i regresu gospodarczego. Nazwał je największym ryzykiem wzrostu niestabilności w gospodarce światowej. Dodał, że w takich okolicznościach kraje BRICS powinny zwiększyć zdolność do radzenia sobie z zagrożeniami zewnętrznymi⁷.
7. Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Ogólnochińska Federacja Przemysłu i Handlu zwróciły się do agencji wymiaru sprawiedliwości i izb adwokackich o kontynuowanie bezpłatnej pomocy prawnej na rzecz przedsiębiorstw. W trakcie dwumiesięcznego projektu pilotażowego rozpoczętego przez Ministerstwo Sprawiedliwości w listopadzie ubiegłego roku prawnicy z pomocą lokalnych stowarzyszeń branżowych i handlowych zapewnili bezpłatne usługi prawne 56 tys. przedsiębiorstw prywatnych i zaoferowali ponad 78 tys. porad dotyczących kontroli ryzyka prawnego⁸.

³ Xu Wei, *Northeast development a priority*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴ China Daily, *Chinese premier underlines mass entrepreneurship, innovation*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵ Xu Wei, *Li pledges to improve business climate*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶ Zheng Li, David Stanway, *Chinese vice premier urges more support for economy amid trade war*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁷ Katya Golubkova and Maria Vasilyeva, *China's Xi: Protectionism is hurting global trade order*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁸ China Daily, *China normalizes free legal service for private enterprises*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

8. Chiński eksport w maju wzrósł o 1,1% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Jest to zaskakujący rezultat, ponieważ spodziewano się umiarkowanego spadku. Z kolei import z Chin w maju był znacznie niższy niż oczekiwano. Odnotowano spadek o 8,5%, co stanowi najwyższy spadek od lipca 2016 r. Z rezultacie w maju Chiny osiągnęły nadwyżkę handlową w wysokości 41,65 mld USD⁹.
9. Według Krajowej Agencji Ochrony Zdrowia (国家医疗保障局) likwidacja osobistych rachunków ubezpieczenia zdrowotnego mieszkańców miast i wsi nie pozbawi ich dostępu do opieki zdrowotnej. Głównym punktem reformy ma być popularyzacja leczenia w klinikach ambulatoryjnych, w trakcie którego pacjent nie przebywa w szpitalu. Leczenie niewymagające pobytu w szpitalu będzie refundowane w wysokości 50%¹⁰.
10. Chińska administracja celna wprowadza dziesięć środków mających usprawnić odprawę celną, w tym skrócić czas odprawy oraz poprawić wydajność pracy. Obejmują one dalsze uproszczenie dokumentacji, optymalizację procedur rozliczeniowych, zwiększenie informatyzacji portów oraz obniżenie opłat portowych. Jak twierdzi minister Hu Wei, Chiny przeprowadzając reformę odprawy celnej, zaoferują przedsiębiorcom kompleksowe usługi logistyczne i zniwelują problem bezpodstawnie pobieranych opłat¹¹.
11. Przewodniczący Komisji ds. Bankowości oraz Ubezpieczeń (中国银行保险监督管理委员会) stwierdził, że wahania kursu juana były normalne w krótkim okresie, a na dłuższą metę waluta nie traciła na wartości ze względu na fundamenty gospodarcze Chin. Napisał także, że jest przekonany o bardzo ograniczonym wpływie dodatkowych amerykańskich taryf celnych na chińską gospodarkę¹².

Tło

Rewitalizacja obszarów mieszkalnych

19 czerwca 2019 r., po spotkaniu Komitetu Sterującego Rady Państwa ChRL premier ChRL Li Keqiang ogłosił plan rewitalizacji obszarów mieszkalnych na wsiach oraz w miastach. Plan zakłada poprawę infrastruktury, w szczególności zapewnienie stałego dostępu do prądu oraz wody pitnej. Według raportu rządowego istnieją liczne osiedla, które przez lata pozostawały zaniedbane przez administrację lokalną i rządową, co spowodowało, że infrastruktura w tych miejscach utrudnia życie codzienne mieszkańców.

Problemy nie dotyczą wyłącznie wody oraz prądu, ale również zniszczonych ulic, braku lub starych i niebezpiecznych przyłączy gazowych, braku wind, sklepów czy parkingów. Jednocześnie zapowiedziano zwiększone inwestycje w celu poprawy warunków

⁹ Stella Qiu, Tony Munroe, *China exports grow despite U.S. tariffs, but import slump most in nearly three years*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹⁰ 刘阳尹, 国家医保局: 城乡居民医保个人(家庭)账户取消不会降低医保待遇, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹¹ Reuters, *China says it will further simplify customs clearance procedures*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹² John Ruwitch, *Impact of further U.S. tariffs on Chinese economy likely limited: regulator in People's Daily*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

życia w tych obszarach. Inwestycje będą odbywały się w modelu mieszanym – tj. inwestycja będzie realizowana przez wspólnotę mieszkaniową, która otrzyma dotację rządową. Wykonawca ma zostać wyłoniony na zasadach rynkowych spośród przedsiębiorców prywatnych¹³. To kolejny sposób, w jaki Pekin chce stymulować gospodarkę. Jest to zgodne z wcześniejszymi zapowiedziami, że pomoc państwowa będzie kierowana do przedsiębiorców prywatnych.

Wnioski

Rząd

- ▶ Będąc w trakcie zaostrzonego konfliktu handlowego ze Stanami Zjednoczonymi, Pekin szuka sposobów na zmniejszenie zależności od amerykańskiej gospodarki. Najnowszym rozwiązaniem postulowanym przez władze ChRL jest promowanie dywersyfikacji handlu zagranicznego. Warto wspomnieć, że jest to kolejny sposób, w jaki Chiny walczą ze spowolnieniem gospodarczym, do którego niewątpliwie przyczynił się konflikt z USA. Pekin wcześniej stymulował konsumpcję wewnętrzną poprzez obniżki podatków oraz innych danin, a także postawił na wsparcie sektora MŚP przez tworzenie warunków instytucjonalnych dla rozwoju tych firm.
- ▶ **Zapowiedź dywersyfikacji handlu zagranicznego otwiera drogę dla administracji rządowej do intensyfikacji działań na rzecz dopuszczenia większej ilości produktów z Polski na rynek chiński.**

Przedsiębiorcy

- ▶ **Pekin wprowadza ułatwienia w odprawie celnej oraz zapowiada dalsze ułatwienia w procesie eksportu produktów do Chin.** To dobra wiadomość dla polskich przedsiębiorców. **Bariery administracyjne wciąż stanowią jeden z największych problemów, z jakimi borykają się firmy z sektora MŚP chcące eksportować do Chin.**
- ▶ Chiny wprowadzają bezpłatny program pomocy prawnej dla przedsiębiorców. Warto jednak zaznaczyć, że **prawdopodobnie będzie on dotyczył jedynie chińskich przedsiębiorców.** Jednocześnie wskazuje to na problem przeregulowania gospodarki, skoro nawet chińskie przedsiębiorstwa wymagają bezpłatnych porad prawnych w codziennej działalności. Bezpłatna pomoc prawna dla uboższych osób fizycznych jest światowym standardem, natomiast świadczenie takiej pomocy dla przedsiębiorców jest czymśapełnienie nieznanym.

¹³ China Daily, *China to improve people's livelihood with intensified efforts*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

PRZEMYSŁ

Streszczenie

- ▶ Carrefour sprzedaje 80% swoich chińskich aktywów.
- ▶ W związku ze intensyfikacją konfliktu handlowego pomiędzy Chinami a USA eksport metali ziem rzadkich przez Chiny, światowego lidera, spadł w maju o 16% w porównaniu z poprzednim miesiącem.
- ▶ Rada Państwa ChRL zapowiedziała przyspieszenie prac nad regulacjami dotyczącymi rozwoju sektora biotechnologii.
- ▶ Chińskie huty żelaza zwracają się ku niższej jakości rudom żelaza z Indii.
- ▶ W maju spadła aktywność sektora przemysłowego w Chinach, co przyczyniło się do spadku importu żelaza oraz miedzi. Jednocześnie spadło tempo wzrostu inflacji produkcyjnej.
- ▶ Konsumpcja rośnie pomimo wzrostu cen żywności, a także spadku nakładów inwestycyjnych oraz produkcji przemysłowej.
- ▶ Chińska generacja „Z” napędza światowy rynek luksusowy. Przewiduje się, że w najbliższych latach rynek ten w Chinach będzie rósł w tempie 4-6% rocznie.

Wydarzenia

1. Grupa Carrefour sprzeda 80% swoich aktywów w Chinach, w których skład wchodzi 210 hipermarketów oraz 24 supermarkety. Nabywcą aktywów jest chińska grupa Suning.com. Kwota transakcji opiewa na 620 mln EUR. Transakcja oczekuje na zatwierdzenie przez chiński urząd ds. konkurencji. Spółka od trzech lat odnotowywała malejące dochody, które w 2018 r. spadły aż o 10% w porównaniu z 2017 r. Francuska grupa w Chinach planuje skupić się na działalności e-commerce¹⁴.
2. Chiński eksport 17 pierwiastków chemicznych używanych we wszystkich dziedzinach, od zaawansowanej technologii elektroniki użytkowej po sprzęt wojskowy, w maju odnotował spadek o 16%. Jak wynika z danych celnych, z miesiąca na miesiąc zmiany wolumenu często przekraczają 20%. Po doniesieniach mediów państwowych, że Pekin może wykorzystać swoją dominację pod względem podaży cenionych minerałów w konflikcie handlowym z Waszyngtonem. Ceny metali ziem rzadkich osiągnęły ostatnio rekordową wysokość¹⁵. Co ciekawe, ich eksport do USA w maju wzrósł o 20%, co

¹⁴ Le Parisien, *Carrefour quitte la Chine*, leparisien.fr (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹⁵ Reuters, *China's rare earths exports fall in May*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

- oznacza, że spadek odnotowano w eksporcie do innych krajów. Przypisywane jest to próbom zdążenia przed cłami lub zakazem eksportowym¹⁶.
3. Rada Państwa ChRL zapowiedziała przyspieszenie prac legislacyjnych nad wsparciem sektora biotechnologii. Nowe przepisy mają regulować proces dopuszczenia technologii biomedycznych do użytku publicznego oraz standardy bezpieczeństwa. Przedstawiciel ministerstwa sprawiedliwości dodatkowo zapowiedział opublikowanie norm dotyczących badań nad genami ludzkimi¹⁷.
 4. Według opublikowanego wskaźnika cen konsumenckich (CPI) ceny w maju wzrosły o 2,7% w porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym. Chińscy analitycy twierdzą, że wzrost cen jest spowodowany głównie niskim wskaźnikiem bazowym w ubiegłym roku. Ceny wieprzowiny powoli się stabilizują¹⁸.
 5. W maju pomimo spadku nakładów inwestycyjnych oraz wolumenu produkcji przemysłowej konsumpcja wzrosła o 1,4 punktu procentowego w porównaniu do poprzedniego miesiąca oraz aż o 8,4% w porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym. Analitycy zwracają uwagę na prokonsumenckie reformy rządu centralnego, w szczególności na obniżenie danin związanych z zakupem samochodu czy zniesienie lub zmniejszenie innych opłat ponoszonych przez osoby fizyczne¹⁹.
 6. Według informacji chińskiej administracji celnej w maju 2019 r. import miedzi spadł o 10,9% w porównaniu do ubiegłego miesiąca. Od 1 lipca 2019 r. wejdą w życie nowe przepisy celne bardziej restrykcyjne w stosunku do importu złomu miedzi. Analitycy przypisują trend spadkowy niższemu współczynnikowi aktywności chińskiego sektora przemysłowego²⁰.
 7. W maju 2019 r. spadło tempo wzrostu inflacji przemysłowej, co spowodowało obawy przed spowolnieniem sektora przemysłowego. Wskaźnik cen przemysłowych (PPI) w maju wzrósł o 0,6% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, co odzwierciedla spadek aktywności produkcyjnej chińskich przedsiębiorstw²¹.
 8. Według raportu Bain & Company chińska „generacja Z”, tj. osoby mające obecnie po dwadzieścia kilka lat, napędza chińską konsumpcję towarów luksusowych. Chińscy konsumenci odpowiadają za 2/3 światowej wartości konsumpcji towarów luksusowych. Analitycy spodziewają się wzrostu w granicach 4-6% rocznie²².

¹⁶ Reuters, *China May rare earth magnet exports to U.S. jump amid threat of restrictions*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹⁷ China Daily, *China to speed up legislation on biotech development*, chinadaily.com.cn (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹⁸ 闫雨昕, 5月CPI同比涨幅或继续反弹 全年通胀仍温和可控, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

¹⁹ 李童, 5月消费回归正常增长区间 经济“压舱石”分量足, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²⁰ Reuters, *China May copper imports fall 10.9% on prior month: customs*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²¹ Stella Qiu, Ryan Woo, *China's factory inflation slows as manufacturing stumbles; food prices soar*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²² Sarah White, Pascale Danis, *China's 'Gen Z' shoppers fuelling luxury market momentum: Bain*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

9. Koncern Rio Tinto Ltd., światowy lider w produkcji rud żelaza, obniżył prognozy ich wydobycia w australijskiej kopalni Pilbara. Spowodowało to wzrost ceny rud żelaza na chińskim rynku o 3,9%, tj. do poziomu 831 RMB/tonę, w ciągu jednej sesji²³.
10. Chińskie huty stali w związku z malejącymi zyskami zwracają się ku rudom żelaza niższej jakości. Tym samym odwraca się długookresowy trend wykorzystywania rud żelaza wysokiej jakości. Głównym źródłem importu rud żelaza niskiej jakości są Indie. Import z Brazylii oraz Australii maleje. Produkcja stali nadal utrzymuje się na wysokim poziomie, w kwietniu wyniosła 85 mln ton²⁴.

Tło

Chińska konsumpcja pomiędzy pokoleniami

Chińscy dwudziesto- i trzydziestolatkowie to dobrze znana zachodnim koncernom grupa docelowa. Są to osoby, które posiadają wyższe wykształcenie, wielu z nich studiowało za granicą i regularnie odbywają zagraniczne podróże. Co więcej, posiadają wysoki dochód rozporządzalny i podążają za trendami światowymi. Najczęściej kupują w drodze handlu elektronicznego, najchętniej przy pomocy aplikacji mobilnych jednej z platform e-commerce lub konkretnej marki.

Na razie niedocenianą grupą konsumencką, ale rosnącą ilościowo i znaczeniowo, są seniorzy. Chińskie społeczeństwo starzeje się w niezwykle szybkim tempie, a oferta rynku usług i towarów dla osób starszych nie nadąża za rosnącym popytem.

Osoby starsze w Chinach, mające więcej czasu i chcące aktywniej i społecznie spędzać czas, lubią spotykać się na placach i parkach, gdzie wieczorami tańczą przy głośnej muzyce. Są to najczęściej tańce towarzyskie lub proste indywidualne układy taneczne. Od tego sposobu spędzania wolnego czasu wzięła się nieco ironiczna nazwa „Square Dance Aunts” – czyli „ciocie/babcie tańczące na placach”. Tłumaczenie „ciocia” pochodzi od chińskiego słowa 阿姨 (āyí), określającego zazwyczaj kobietę starszą od mówcy. Według chińskiego badania (中国广场舞行业研究报告) miesięczna sprzedaż online głośników, ubrań, sprzętu do tańca na platformie Taobao wynosi 25 mln RMB, a tradycyjna sprzedaż szacowana jest na co najmniej dziesięciokrotność tej kwoty. Łączna wartość tego rynku to 2 mld RMB rocznie.

Co ciekawe, od tańca się zaczyna, ale niekiedy w ten sposób powstałe nieformalne grupy wspólnie podróżują, robią zakupy czy korzystają z usług medycznych. Około połowa (49,6%) osób z tej grupy wiekowej korzysta z chińskiego medium społecznego WeChat.

W Chinach żyje ponad 250 mln osób powyżej 60. roku życia, co powoduje, że grupa ta jest poważnym „graczem rynkowym”. Przedsiębiorcy chcący wejść na rynek chiński mogą zdecydować się na kierowanie swojej oferty produktowej do niej, ale jest to

²³ Enrico Dela Cruz, *China iron ore soars as Rio Tinto cuts shipments forecast*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²⁴ Miyu Xu, Shivani Singh, *Chinese steel mills chase low grade ore, discount at 2.5-year-low*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

znacznie trudniejsze niż dotarcie do chińskiej młodzieży. Seniorzy chińscy nie mówią w obcych językach, nie są skłonni do eksperymentowania oraz cenią sobie chińskie marki z długą tradycją²⁵.

Wnioski

Rząd

- ▶ Wznowienie konfliktu handlowego pomiędzy mocarstwami to **zła wiadomość dla KGHM Polska Miedź SA. Konflikt ten powoduje bowiem wahania cen na rynku metali, z tendencją spadkową.** Ponadto Chiny są znaczącym odbiorcą miedzi od polskiego producenta. **Kontrakty chińskie wydają się niezagrożone, lecz ich opłacalność zależy od ceny sprzedaży, która może spadać.**
- ▶ **Zmiana struktury importu rud żelaza wskazuje, że huty spodziewają się spowolnienia w przemyśle ciężkim i w budownictwie.** Marża hut wykazuje trend spadkowy, a właściciele spodziewają się malejącego popytu na stal.

Przedsiębiorcy

- ▶ Rada Państwa ChRL pracuje nad regulacjami dotyczącymi wsparcia sektora biotechnologii. To silny sygnał płynący z Pekinu, że Państwo Środka będzie wspierało przedsiębiorców rozwijających te technologie. Jest to również dobry prognostyk dla firm z Polski, które posiadają innowacyjny produkt lub technologię.
- ▶ Częściowe wycofanie sieci Carrefour z Chin pokazuje, w jakim stopniu w Państwie Środka postępuje digitalizacja. Wielkie sieci mają szanse utrzymać się na tym rynku tylko pod warunkiem, że ciągle wprowadzają innowacje. Carrefour w ostatnim czasie próbował swoich sił w handlu elektronicznym. Obecnie sieć będzie próbowała przyciągnąć klientów zagranicznymi produktami.
- ▶ **Generacja „Z” to osoby, które obecnie mają po dwadzieścia kilka lat. Stanowią one istotną grupę wśród konsumentów towarów luksusowych na świecie. Przy tym jako konsumenci podążają za światowymi trendami i są skłonni eksperymentować, a ich decyzje są impulsywne. Według raportu Bain & Co rynek dóbr luksusowych w Chinach nadal będzie się rozwijał dynamicznie.**

²⁵ 王萌萌, 中国大妈, 冉冉升起的消费新星, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

RYNEK FINANSOWY

Streszczenie

- ▶ Nasdaq-style tech board wywołuje entuzjazm inwestorów, którzy chętnie inwestują w spółki technologiczne.
- ▶ Władze lokalne będą mogły emitować obligacje w celu finansowania projektów infrastrukturalnych.
- ▶ Obniżka podatku dochodowego oraz innych danin spowodowała wzrost dochodu rozporządzalnego średnio o 1026 RMB na osobę.
- ▶ Premier ChRL zapewnia o kontynuowaniu liberalizacji dostępu do rynku finansowego dla podmiotów zagranicznych.
- ▶ Analitycy antycypują kolejną obniżkę stopy rezerw obowiązkowych.

Wydarzenia

1. Będący częścią szanghajskiej giełdy Nasdaq-style tech board cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród chińskich inwestorów. Blisko 120 firm, głównie z sektora półprzewodników, sztucznej inteligencji oraz biotechnologii, wzięło udział w procesie aplikacyjnym w celu notowania danej spółki na wspomnianej platformie, postrzeganej jako ważne ogniwo w rozwoju chińskiego rynku kapitałowego. Pozytywne reakcje inwestorów spowodowały wzrost wartości Nasdaq-style tech board w 2019 r. o 16 mld RMB. Zgodnie z danymi Chińskiej Komisji Regulacyjnej ds. Papierów Wartościowych utworzono ponadto 12 funduszy wzajemnych bazujących na nowych technologiach, każdy o wartości przekraczającej 1 mld RMB²⁶.
2. Zgodnie z zapowiedziami władz centralnych w Pekinie administracja na poziomie prowincji uzyska uprawnienia do finansowania poprzez emisję obligacji takich inwestycji infrastrukturalnych, jak autostrady, połączenia kolejowe oraz przesył energii elektrycznej i gazu. Możliwość emisji obligacji przez lokalne władze ma na celu wzmocnienie wzrostu makroekonomicznego i utrzymanie płynności rynków²⁷.
3. Wprowadzona w październiku 2018 r. obniżka podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ulgi podatkowe w takich sektorach działalności, jak edukacja, ubezpieczenie zdrowotne, kredyty pod zakup nieruchomości mieszkalnych oraz opieka nad

²⁶ Samuel Shen, Josh Horwitz, *Fear and fervor propel Shanghai's tech board amid trade, Huawei tensions*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²⁷ Kevin Yao, *China to boost funding support for projects as economy slows*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

osobami starszymi, spowodowały poprawę sytuacji finansowej przeciętnego chińskiego podatnika. Zgodnie z danymi Państwowej Administracji Podatkowej (国家税务总局) w okresie czterech pierwszych miesięcy 2019 r. obniżki i zwolnienia podatkowe osiągnęły całkowitą wartość 213,3 mld RMB, tj. 1026 RMB *per capita*. W wyniku przeprowadzonych reform 99 mln chińskich obywateli zostało zwolnionych z obowiązku płacenia podatku dochodowego. Wśród wprowadzonych zwolnień podatkowych wymienić można: 2000 RMB dla każdego z rodziców po ukończeniu 60. roku życia, 2000 RMB na każde dziecko, jeśli w rodzinie jest co najmniej dwoje dzieci, czy 1000 RMB miesięcznie zwolnienia w przypadku kredytu pod zakup pierwszego mieszkania²⁸.

4. 20 czerwca 2019 r., podczas spotkania globalnych przedsiębiorców w trakcie Global CEO Council w Pekinie, premier ChRL Li Keqiang zapewnił o kontynuacji polityki zwiększania dostępności chińskiego rynku dla zagranicznych inwestorów. Chiński premier zapowiedział poczynienie wysiłków celem stworzenia środowiska biznesowego przyjaznego inwestorom, opartego na prorynkowej gospodarce i poszanowaniu prawa, ze szczególnym uwzględnieniem praw własności intelektualnej. Spotkanie odbyło się w kontekście rozwoju takich gałęzi gospodarki, jak przemysł motoryzacyjny, finanse cyfrowe oraz projekty infrastrukturalne. Z kolei podczas spotkania z Prezesem Banku Światowego Davidem Malpassem premier ChRL zapowiedział kontynuację redukcji obciążeń podatkowych²⁹.
5. Zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów (中华人民共和国财政部) w pierwszych pięciu miesiącach 2019 r. Chiny wyemitowały obligacje, w przypadku których dłużnikiem są władze na poziomie lokalnym, o wartości blisko 200 mld RMB. W powyższym okresie całościowe zadłużenie z obligacji na poziomie lokalnym, z emisji specjalnej oraz ogólnej wyniosło - odpowiednio - 47%, 40% oraz 64% w porównaniu z całkowitym limitem emisji nowych obligacji³⁰.
6. Chiński bank centralny (PBOC) zapowiedział wpompowanie do chińskiej gospodarki poprzez operacje otwartego rynku kwoty o wielkości 35 mld RMB. Transakcje warunkowego zakupu mają zostać przeprowadzone w trybie 7- i 28-dniowym poprzez ofertę obligacji o wartości odpowiednio 15 i 20 mld RMB. Ostatnio PBOC dokonywał takich operacji w styczniu br.³¹
7. W maju 2019 r. chiński system bankowy kontynuował zwiększoną podaż kredytów w celu utrzymania wysokiego wzrostu gospodarczego, jednocześnie zwiększając ryzyko nasilenia inflacji. Według danych banku centralnego ChRL (PBOC) w maju br. chińskie banki udzieliły kredytów o łącznej wartości 1,18 bln RMB (w kwietniu było to 1,02 bln RMB). Wykorzystywany przez chińskie władze do pomiaru płynności pieniądza w gospodarce - w celu kształtowania polityki monetarnej - wskaźnik TSF (*total*

²⁸ 吴秋余, 前4月人均减税1026元 9900万人的工薪无需缴税, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

²⁹ Cao Desheng, *Li assures entrepreneurs of expanded market access*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.); Darren Schuettler, *China's premier says will continue implementing tax, fee cuts: state TV*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁰ 孙韶华, 6月地方债发行或达8000亿创年内新高, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³¹ Shanghai Newsroom, *China central bank to inject 35 billion yuan via OMO, resuming 28-day tenor: traders*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

social financing, 社会融资规模) zwiększył się z 10,4% do 10,6% w okresie od kwietnia do maja br. Wśród elementów składowych TSF są także instrumenty spoza tradycyjnego systemu bankowego, takie jak oferty publiczne czy pożyczki udzielane przez spółki powiernicze. Pomimo wzrostu inflacji do poziomu 2,7% oraz wzrostu wskaźnika cen artykułów żywnościowych o 7,7% w stosunku do ubiegłego roku, ocenia się, że PBOC będzie kontynuował liberalną politykę monetarną. PBOC poczynił kroki w kierunku kolejnej już obniżki stopy rezerw obowiązkowych (RRR) dla lokalnych banków. Będzie to szósta redukcja wymagalnej RRR począwszy od 2018 r.³²

8. 13 czerwca 2019 r. przewodniczący Chińskiej Komisji Nadzoru Bankowego i Ubezpieczeniowego (中国银行保险监督管理委员会) podczas międzynarodowego forum finansowego w Szanghaju zapewnił o dalszej otwartości chińskiego sektora bankowego i ubezpieczeniowego w kontekście inwestycji zagranicznych³³.
9. Chińskie spółki notowane na nowojorskiej giełdzie postrzegane są jako źródło problemów w kontekście możliwych strat akcjonariuszy. Głównym zarzutem kierowanym wobec chińskich spółek jest brak transparentności finansów. W związku z tym republikański senator Marco Rubio zaproponował, aby spółki, które nie poddadzą się publicznemu audytowi, zostały wykreślone z listy notowań na Wall Street. Wśród 220 zagranicznych spółek odmawiających poddania się kontroli Public Company Accounting Oversight Board ponad 200 pochodzi z Chin lub Hongkongu. Jest wśród nich Alibaba, która w 2018 r. wygenerowała dla nowojorskiej giełdy 2,2 mld USD dziennych obrotów. Nagła ucieczka chińskich inwestorów mogłaby negatywnie odbić się na giełdzie w Nowym Jorku³⁴.
10. 20 czerwca 2019 r. Chińska Komisja Regulacyjna ds. Papierów Wartościowych (中国证券监督管理委员会) przedstawiła projekt nowelizacji przepisów liberalizujących regulacje dotyczące przejęć i fuzji prowadzonych przez spółki notowane na giełdach, obniżając wymagania co do rentowności. Zmiana przepisów ma na celu stworzenie lepszych warunków dla restrukturyzacji przedsiębiorstw w kontekście słabnącej gospodarki³⁵.
11. Według danych banku centralnego ChRL (PBOC) w maju 2019 r. liczba kredytów udzielonych małym i średnim przedsiębiorstwom wzrosła do 10,3 bln RMB, co stanowi 20-procentowy wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Jest to element polityki monetarnej wykorzystywanej w celu pobudzenia gospodarki kraju³⁶.
12. Oskarżone przez amerykański Departament Sprawiedliwości o pranie brudnych pieniędzy dla obłożonego przez USA sankcjami północnokoreańskiego banku trzy

³² Jacqueline Wong, *China bank loans rebound, more policy easing may be needed*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.); David Stanway, Ryan Woo, *China economists expect interest rate, RRR cuts in coming weeks: China Daily*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³³ Samuel Shen, David Stanway, *China will further open banking, securities and insurance sectors: regulator*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁴ Pete Sweeney, *Breakingviews - China audit crackdown is a Wall Street nightmare*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁵ Chyen Yee Lee, Min Zhang, *China's regulator plans to loosen criteria for listed companies' asset restructuring*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁶ Cheng Leng, Ryan Woo, Beijing Monitoring Desk, *China central bank says lending small firms jumps 21 percent in January-May*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

chińskie banki – Bank of Communications, China Merchants Bank oraz Shanghai Pudong Development Bank – są zagrożone działaniami amerykańskich władz po tym, jak odmówiły stawiennictwa w sądzie. Wśród możliwych sankcji znajduje się także zakaz dostępu do amerykańskiego systemu finansowego³⁷.

Tło

Problemy z płynnością sektora finansowego

W czerwcu 2019 r. szereg chińskich instytucji finansowych średniej wielkości zaczęło mieć problemy z płynnością finansową. W maju bieżącego roku chiński regulator przejął zlokalizowany w Mongolii Wewnętrznej Baoshang Bank z powodu jego niewypłacalności.

Trudności finansowe innych banków skumulowały negatywne reakcje na chińskim rynku bankowym. Na przykład jeden spośród średniej wielkości pekińskich funduszy wzajemnych nie był w stanie udzielić pożyczek na rynku międzybankowym, tym samym został zmuszony do powstrzymania się od sprzedaży swoich produktów.

Z kolei Great Wall West China Bank, który jest lokalnym pożyczkodawcą w Syczuanie, był w stanie zrealizować tylko dziesiątą część zbywalnych certyfikatów depozytowych będących powszechnym instrumentem finansowania dla małej wielkości pożyczkodawców.

Po informacji rządu mówiącej o tym, że regulator będzie w stanie pokryć tylko pewną część depozytów międzybankowych z banku Baoshang, których łączna wartość wynosi 50 mln RMB, wiara wśród graczy na chińskim rynku bankowym w zdolność instytucji publicznych do zagwarantowania spłaty zobowiązań upadłych banków została mocno nadwątlona. W związku z powyższym w czerwcu bieżącego roku krótkoterminowa stopa pożyczek międzybankowych wzrosła z normalnego poziomu 3,5% do poziomu 15%³⁸.

Rada Państwa ChRL zapowiedziała wprowadzenie systemu monitorującego poziom zadłużenia podmiotów gospodarczych. W dalszej perspektywie dane z tego systemu służyć będą do wprowadzenia systemu regulującego dostęp do rynku na podstawie wielkości zadłużenia danego podmiotu³⁹.

Wnioski

Rząd

- **Wzrost zainteresowania rodzimymi rynkami inwestycyjnymi wśród chińskich spółek należy rozpatrywać w kontekście budowania przez chińskie władze przewagi konkurencyjnej na rynku finansowym zgodnie z programem „Made in China 2025” oraz wzrostu tendencji patriotycznych w związku z trudnościami chińskich spółek za granicą, szczególnie – sankcjami dotyczącymi Huawei.**

³⁷ Aishwarya Nair, Kanishka Singh, Shu Zhang, Cheng Leng, Cate Cadell, *Chinese bank may face U.S. action in North Korean sanctions probe: Washington Post*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁸ Samuel Shen, John Ruwitch, *Baoshang failure takes a toll in China's interbank markets as contagion fears grow*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

³⁹ Zhang Yue, *Credit-based regulation to be toughened*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

Samorząd

- ▶ W kontekście emisji obligacji przez samorzady eksperci uważają, że lokalne władze powinny lokować obligacje w projekty inwestycyjne mające określoną stopę zwrotu przy minimalizacji ryzyka inwestycyjnego, w przeciwieństwie do obecnych tendencji, zgodnie z którymi obligacje traktowane są jako źródło utrzymania płynności finansowej rządowych funduszy inwestycyjnych.

Przedsiębiorcy

- ▶ Pekin obniżył stawki podatkowe, co spowodowało wzrost dochodu rozporządzalnego, a tym samym zwiększenie się konsumpcji. **Przeszkodzić temu może obawa konsumentów o sytuację gospodarczą Państwa Środka. Jednocześnie można się spodziewać, że przedłużający się konflikt gospodarczy spowoduje wzrost patriotyzmu gospodarczego i zwiększony popyt na marki lokalne.**
- ▶ Coraz większe zadłużenie obywateli Chin idzie w parze z rosnącą niewypłacalnością konsumentów oraz przedsiębiorców. **Pekin wprowadza obniżone warunki rentowności dla spółek giełdowych. Coraz większy strumień finansowania dłużnego dociera do sektora MŚP, który miał dotychczas problemy z płynnością finansową.**

HIGH-TECH

Streszczenie

- ▶ Chińskie inwestycje w amerykańskie start-upy w 2018 r. osiągnęły rekordową wartość. W 2019 r. analitycy spodziewają się znacznego ich spadku.
- ▶ Chińskie Ministerstwo Przemysłu i Technologii Informacyjnych wydało pozwolenia na działalność komercyjną z wykorzystaniem technologii 5G czterem operatorom.
- ▶ Aplikacje chińskich gigantów technologicznych podbijają państwa na trasie „Pasa i Szlaku”.
- ▶ Pekin dąży do informatyzacji sądów; celem jest możliwość złożenia każdego pozwu przez Internet.
- ▶ WeChat dodaje usługę wyszukiwania informacji w rejestrach publicznych. Na razie dostęp do informacji jest ograniczony.
- ▶ Huawei i inne chińskie spółki objęte sankcjami amerykańskimi wkrótce mogą mieć problem z pozyskaniem części składowych i materiałów do produkcji.

Wydarzenia

1. Pekijski Uniwersytet Finansów i Ekonomii (Central University of Finance and Economics - 中央财经大学) opublikował raport podsumowujący rozwój handlu elektronicznego w Chinach w przeciągu ostatnich 20 lat (chiński tytuł - 后浪更磅礴: 中国电子商务发展二十年). Głównym wnioskiem autorów raportu jest stwierdzenie, że przedsiębiorcy niewprowadzający innowacji z biegiem czasu wypadają z rynku. Jednocześnie jego autorzy stwierdzają, że Chiny czeka kolejna rewolucja technologiczna w tym sektorze⁴⁰.
2. 6 czerwca 2019 r. Ministerstwo Przemysłu i Technologii Informacyjnych ChRL (中华人民共和国工业和信息化部) wydało licencje na komercyjną działalność wykorzystującą technologię 5G czterem podmiotom - są to: China Telecom, China Mobile, China Unicom oraz China Radio and Television⁴¹.
3. Chińskie aplikacje zdobywają coraz większą popularność wśród użytkowników, szczególnie w azjatyckich regionach na trasie „Pasa i Szlaku”. Przykładami mogą być Meituan - aplikacja usługowa, która obecnie oferuje dostęp do ponad 4,2 mln usługodawców w 380 miastach położonych na trasie „Pasa i Szlaku”, Vigo Video - popularny w Brazylii

⁴⁰ 周靖杰, 不创新就出局 电子商务比拼的不只是卖货, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴¹ Xinhua, 5G将带来什么? 引入广电意味什么? 与4G网络如何互补? 工信部相关负责人谈5G热点问题, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 陈维城, 陆一夫, 5G发牌在即 资费套餐下半年推出, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

- i Indonezji odpowiednik chińskiego Huoshan Video oraz Ant Financial – oferująca płatności mobilne dla Alibaby⁴².
4. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego (中华人民共和国公安部) poinformowało o prowadzonej kampanii przeciwko oszustwom finansowym w sieci. W okresie od stycznia do maja 2019 r. zostało ujawnionych 44 tys. przypadków oszustw⁴³.
 5. Sąd Najwyższy ChRL ogłosił plan całkowitej informatyzacji chińskiego systemu sądownictwa, tak aby możliwe było złożenie pozwu przez Internet we wszystkich sądach. Obecnie 84% sądów przyjmuje pisma procesowe drogą online, co w 2018 r. przełożyło się na 2,4 mln spraw. Ponadto upoważniono sądy w miastach w delcie rzeki Jangcy do rozpatrywania spraw podległych sądom w innej prowincji⁴⁴.
 6. WeChat we współpracy z rządem ChRL wypuścił na rynek nową funkcję swojej popularnej aplikacji służącej do wyszukiwania informacji gromadzonych przez instytucje państwowe. Obecnie sześć rządowych agencji, w tym Państwowa Komisja Rozwoju i Reform oraz Ministerstwo Handlu, oraz administracje niektórych prowincji, takich jak Guangdong czy Zhejiang, znajdują się w bazie danych aplikacji. Użytkownicy będą mogli uzyskać informacje o swoim wykształceniu, wykroczeniach, a przedsiębiorcy – także o posiadanych licencjach i zezwoleniach. Planuje się rozbudowę aplikacji w celu podłączenia do niej większej liczby instytucji państwowych i zwiększenia informatyzacji administracji publicznej⁴⁵.
 7. W związku z rozwojem sztucznej inteligencji rząd ChRL zaprezentował zbiór zasad mających kierować zrównoważonym rozwojem nowych technologii. Wśród nich wymienić warto: dobro człowieka jako nadrzędny cel, poszanowanie prywatności, ogólną dostępność i współdzielenie, a także dostępność rzetelnej informacji o produkcie dla konsumentów oraz przedsiębiorców⁴⁶.
 8. 23 czerwca 2019 r. Suning International, spółka zależna od Suning Tesco, ogłosiła zamiar nabycia 80% udziałów Carrefour China za kwotę 4,8 mld RMB. Jest to kolejny krok w historii Suning Tesco – po nabyciu na początku 2019 r. Wanda Department Store – w kierunku utworzenia bogatej bazy sprzedażowej online, będącej przeciwwagą dla monopolu Tencentu na chińskim rynku detalicznej sprzedaży internetowej⁴⁷.
 9. Pomimo zapewnień władz ChRL o samowystarczalności chińskiego przemysłu w kwestii produkcji półprzewodników, analitycy branży telefonów komórkowych nowej technologii wskazują na możliwe problemy z zaspokojeniem przez chińskich wytwórców

⁴² Cheng Yu, *Mainland apps taste success overseas*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴³ Xinhua, *China launches campaign to combat telecom fraud*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.); Xinhua, *Police launches crackdown on cybercrime*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴⁴ Xinhua, *China to expand online, cross-regional case filing*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴⁵ Xinhua, *National WeChat mini-program launched to promote e-government services*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴⁶ chinadaily.com.cn, *Governance Principles for the New Generation Artificial Intelligence-Developing Responsible Artificial Intelligence*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴⁷ 刘 艳, *抢新零售市场领消费风流, 还看本土企业*, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 郑伟, *线下市场成新零售“试验田”*, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

potrzeb na części składowe i materiały dla Huawei i innych firm. Sytuacja taka staje się wysoce prawdopodobna w związku z sankcjami nałożonymi przez rząd USA na Huawei i firmy z nim współpracujące. Wciąż w wielu aspektach chiński przemysł nowych technologii oparty jest na półproduktach pochodzących z USA, Korei Południowej, Japonii czy Europy⁴⁸.

10. 21 czerwca 2019 r. amerykański Departament Handlu wpisał na listę instytucji objętych zakazem nabywania wyprodukowanych w USA produktów nowych technologii bez rządowego pozwolenia szereg chińskich przedsiębiorstw. Wśród instytucji objętych zakazem znajdują się: rządowy Wuxi Jiangnan Institute of Computing Technology, Higon, Chengdu Haiguang Integrated Circuit oraz Chengdu Haiguang Microelectronics Technology⁴⁹.
11. China Mobile, największy chiński operator telekomunikacyjny, ogłosił zamiar ulokowania 30 mld w funduszu technologicznym 5G⁵⁰.
12. iQiyi, chiński odpowiednik Netflix, odnotował w czerwcu bieżącego roku ponad 100 mln płatnych subskrypcji (dla porównania Tencent Video posiada 89 mln, a Netflix ponad 139 mln płatnych subskrypcji). Jednocześnie spółka ogłosiła plan zagranicznej ekspansji, skupiając się głównie na rynku północnoamerykańskim, Singapurze, Japonii oraz Korei Południowej⁵¹.

Tło

Meituan-Dianping

Utworzona w 2010 r. spółka technologiczna Meituan (美团网) początkowo oferowała usługi dostawcze. Użytkownicy mogli zamówić posiłek czy inne produkty sprzedawane detalicznie. Spółka oferowała kupony na posiłki i atrakcje rozrywkowe po okazyjnych cenach. W 2015 r. połączyła się z dianping.com (大众点评网), serwisem oferującym rekomendacje restauracji, a także okazyjne promocje na zakupy w nich.

W ten sposób powstała spółka Meituan-Dianping (美团点评), stanowiąca jedną z największych platform *on-demand* na świecie. Posiada ona ponad 290 mln aktywnych użytkowników. W Chinach wykorzystywana jest głównie do zamawiania jedzenia oraz okazjonalnych zakupów, zaś dla chińskich turystów przebywających za granicą, którzy poszukują rekomendacji restauracji czy innego rodzaju lokali w obcym państwie, często stanowi ważne źródło informacji.

Co ciekawe, wielu właścicieli lokali europejskich nie zdaje sobie sprawy z tego, że są oceniani przez chińskich konsumentów. Chińczycy silnie polegają na rekomendacjach

⁴⁸ Josh Horwitz, Sijia Jiang, *China chip industry insiders voice caution on catch-up efforts*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁴⁹ David Shepardson, *U.S. bars China supercomputer firms, institute from buying American parts*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵⁰ Sijia Jiang, *China Mobile to set up \$4 billion 5G industry fund*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵¹ Pei Li, Brenda Goh, *China's iQiyi looks abroad after hitting 100 million paying subscribers*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

innych osób, więc na przykład podczas pobytu w Polsce będą szukali sklepu lub restauracji, w której inni Chińczycy już byli i wyrazili pozytywną opinię.

Wnioski

Rząd

- ▶ Przyspiesza informatyzacja administracji publicznej w Chinach. Z jednej strony planowane jest umożliwienie składania pozwów drogą elektroniczną we wszystkich sądach, z drugiej strony rząd współpracuje z największą chińską aplikacją społeczną - WeChatem - aby udostępnić informacje publiczne zainteresowanym. To ciekawy przykład współpracy rządu z gigantem internetowym, który nie jest bezpośrednio związany z administracją publiczną.
- ▶ Chiński przemysł w dalszym ciągu potrzebuje dostawców z Zachodu. **Sankcje, w szczególności zakaz importu, nałożone na chińskie spółki mogą doprowadzić do turbulencji na rynku smartfonów i innych urządzeń elektronicznych.**
- ▶ Sieć 5G ma za zadanie zwiększyć poziom zaawansowania Chin w takich technologiach, jak Internet szerokopasmowy z małą ilością opóźnień czy powszechna sieć połączeń w celu budowy Internetu rzeczy, sztucznej inteligencji oraz aplikacji mających zastosowanie w przemyśle.
- ▶ Według szacunków China Information and Communication Research Institute dzięki technologii 5G do 2025 r. zostanie bezpośrednio stworzone 3 mln nowych miejsc pracy. W powyższym okresie sektor 5G wytworzyć ma ponad 10 bln RMB bezpośredniego przychodu.

Przedsiębiorcy

- ▶ **Handel elektroniczny w Chinach postrzegany jest na Zachodzie jako ogromna szansa dla przedsiębiorców chcących podbić rynek Państwa Środka. Niższe koszty wejścia oraz mniejsze bariery administracyjne powodują, że przedsiębiorcy chętniej decydują się na wejście na chiński rynek w ten sposób. Zapominają jednak o tym, że jest on niezwykle konkurencyjny, a tempo wprowadzania innowacji niezwykle szybkie. Aby utrzymać się na nim, trzeba stale obserwować trendy i za nimi podążać. Mają z tym trudność nawet międzynarodowe koncerny.**
- ▶ **Chińskie aplikacje wchodzą na rynki zagraniczne. Niektóre aktywnie poszukują zagranicznych użytkowników, inne funkcjonują tylko w obrębie lokalnej społeczności chińskiej bądź turystów. Nawet nie mając zamiaru wejścia na rynek chiński, warto wiedzieć, jakie aplikacje i w jaki sposób mogą mieć wpływ na naszą działalność. Restauracja czy hotel może zyskać znaczną liczbę gości z Chin poprzez rekomendacje innych użytkowników.**

ROLNICTWO

Streszczenie

- ▶ Angielscy producenci wołowiny będą mogli eksportować swoje towary do Chińskiej Republiki Ludowej.
- ▶ Import soi do ChRL zmniejsza się systematycznie. To wynik ASF panującego w Chinach.
- ▶ Ceny warzyw oraz mięsa utrzymują tendencję zwykłą przez kolejny miesiąc. Analitycy przypisują ten trend gorszym warunkom pogodowym wiosną oraz ASF.
- ▶ Pekin próbuje zwiększyć świadomość konsumencką dotyczącą zdrowego odżywiania oraz standardów żywieniowych poprzez organizację różnych wydarzeń – w tym targów i seminariów.
- ▶ Pekin dementuje pogłoski o opracowaniu szczepionki przeciw ASF.

Wydarzenia

1. 17 czerwca 2019 r. w Londynie strony chińska i brytyjska podpisały wspólny protokół umożliwiający eksport wyprodukowanej w Wielkiej Brytanii wołowiny do Chin. Porozumienie kończy ponad 20-letni okres zakazu importowego, nałożonego przez Chiny po epidemii szalonych krów, która dotknęła wyspy brytyjskie na początku lat 90. XX w. W celu sfinalizowania umowy konieczna jest jeszcze standaryzacja certyfikatów sanitarnych i fitosanitarnych. Pierwsza wysyłka kontenerów z wołowiną spodziewana jest pod koniec bieżącego roku⁵².
2. Według danych chińskiej Państwowej Administracji Celnej (中华人民共和国海关总署) import soi do Chin w maju bieżącego roku zmniejszył się z 9,69 mln ton w analogicznym okresie ubiegłego roku do 7,36 mln ton, co stanowi spadek o 24%. Systematyczne zmniejszanie się udziału soi zagranicznego pochodzenia na chińskim rynku stanowi długookresową tendencję. Wśród powodów takiej sytuacji wymienia się: nałożenie wysokich taryf celnych na produkty eksportowane do Chin przez rząd USA oraz epidemię ASF, która przetrzebując pogłowie chińskiej trzody chlewnej, zmniejszyła jednocześnie zapotrzebowanie na paszę, której głównym składnikiem jest właśnie soja⁵³.
3. Zgodnie z danymi Ministerstwa Rolnictwa ChRL (中华人民共和国农业农村部) ceny zarówno 28 najbardziej popularnych warzyw, jak i jaj oraz mięsa wieprzowego podlegają ciągłej tendencji zwykłej. Zwyżka na giełdach warzyw spowodowana jest głównie

⁵² Agnus McNeice, *China to accept UK beef exports*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵³ Hallie Gu, Dominique Patton, *China May soybean imports fall on trade war, pig disease*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

- przez niesprzyjające warunki pogodowe, jakie panowały w największych zagłębiach rolniczych w Chinach wiosną⁵⁴.
4. W dniach 18–30 czerwca 2019 r. odbył się po raz dziewiąty China Food Safety Publicity Week – wydarzenie mające za zadanie promocję świadomości konsumenckiej i zdrowego sposobu odżywiania się poprzez szereg akcji informacyjnych skierowanych do osób we wszystkich kategoriach wiekowych⁵⁵.
 5. Zauważa się wzrost świadomości konsumenckiej w zakresie zakupu mięsa drobiowego. Chińczycy doceniają lokalne rasy kur ze względu na ich walory smakowe i zdrowotne. Także kadra naukowa zainteresowana jest ochroną bioróżnorodności i dziedzictwa agrarnego lokalnych społeczności. Obecnie spis „China Animal Genetic Resources and Poultry” zawiera 107 chińskich lokalnych ras kur⁵⁶.
 6. 23 czerwca br., podczas odbywającego się w Pekinie Rural Revitalization and China Food Security Strategy Summit Forum podkreślono wagę prac badawczych i innowacji technologicznych, także w zakresie biotechnologii w kontekście podnoszenia wielkości zbiorów zbóż. W latach 1978–2017 wydajność z jednego mu (chiński odpowiednik 0,165 ara) wzrosła z 135 do 367 kg, a globalna produkcja zbóż z 300 mln do 600 mln ton. Według National Grain and Material Reserve Bureau przemysł zbożowy w 2018 r. wygenerował przychód wielkości 3 bln RMB⁵⁷.
 7. 13 czerwca 2019 r. Ministerstwa Rolnictwa ChRL (中华人民共和国农业农村部) wydało oświadczenie, że firma badawcza twierdząca, iż opracowała szczepionkę przeciwko wirusowi ASF nie działa na polecenie rządu ChRL. Jednocześnie dostęp do informacji o pracach nad środkami weterynaryjnymi przeciwko ASF jest utrudniony⁵⁸.
 8. Dobrym przykładem wspólnego zaangażowania władz lokalnych i prywatnych przedsiębiorców w rozwój rolnictwa jest współpraca Xiangyang District w prowincji Hubei oraz Hubei Yujia Food Co. Na obszarze nieużytków wzniesiono nowoczesne pieczarnie, a lokalne władze starają się zapewniać dokształcanie mieszkańców w zakresie uprawy grzybów⁵⁹.
 9. Ulokowana w prowincji Guangdong Nanling Village Committee jest przykładem daleko idącej transformacji. Od kiedy w latach 80. XX w. ustanowiono na jej terenie „kreatywne miasto”, tradycyjnie rolnicza okolica o niskiej produktywności przekształciła się

⁵⁴ 黄俊毅, 5月份农副产品价格有涨有跌 但总体仍处于高位, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 谢艺观, 中高端白酒掀涨价潮, 争相冲刺千元/瓶, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 余颖, 农产品价格波动受到关注, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 张欣烁, 夏粮增产 菜篮子产品批发价低于2016年同期, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 胡可璐, 农业农村部: 水果价现回落势头 猪肉价上涨压力仍大, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.),

⁵⁵ Xinhua, *China launches campaign to promote food safety*, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵⁶ 张欣烁, 话说土鸡特征, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵⁷ 李楠, 专家: 用科技创新推动粮食产业高质量发展, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 李楠, 山东烟台打破两项全国小麦单产纪录, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 刘慧, 我国粮食工业年总产值破三万亿元, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.); 胡可璐, 今年夏粮丰收已成定局 农业机械化水平在提高, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵⁸ Dominique Patton, Meg Shen, *China agriculture ministry says no proof natural compound prevents swine fever*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁵⁹ 程远州, 香菇成产业 脱贫有指望, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

w centrum innowacyjnych przedsiębiorstw i laboratoriów, takich jak Shenzhen Health and Life Technology Company czy Jinxin Technology. Według przekazu chińskich władz wioska stanowi przykład chińskiego skoku cywilizacyjnego⁶⁰.

Tło

Porozumienie o dopuszczeniu brytyjskiej wołowiny do chińskiego rynku

W wyniku podpisanego 17 czerwca 2019 r. porozumienia brytyjska wołowina może znaleźć się na chińskim talerzu pod koniec tego roku. Według szacunków analityków wartość eksportu wołowiny z Wielkiej Brytanii do Chin wyniesie w ciągu pierwszych pięciu lat obowiązywania porozumienia około 230 mln funtów.

Zakaz eksportowy obowiązywał od 1996 r. Ogłoszenie zniesienia zakazu importu wołowiny ma miejsce niedługo po tym, jak kolejnych pięciu producentów wieprzowiny z Wielkiej Brytanii zyskało dostęp do chińskiego rynku. Wartość eksportu brytyjskiej wieprzowiny do Chin szacuje się na 70 mln funtów.

Chiny stanowią największy rynek eksportowy dla produktów z kategorii *Food & Beverage* z Wielkiej Brytanii. W zeszłym roku wartość brytyjskiego eksportu w tej kategorii osiągnęła poziom 610 mln funtów.

Wnioski

Rząd

- ▶ Na problem z epidemią ASF nałożyły się słabe warunki pogodowe wiosną tego roku, co spowodowało wzrost cen produktów żywnościowych. Eksperti nie spodziewają się, aby w krótkim czasie udało się władzom ChRL opanować ASF. Powoduje to spadek importu soi, która używana jest w paszach dla świń. **Warto pamiętać również o tym, że w trakcie negocjacji z USA Chiny zobowiązały się do importu znacznych ilości soi z USA.**
- ▶ Wielka Brytania uzyskała dostęp do rynku chińskiego dla mięsa wołowego. Zakaz eksportowy obowiązywał przez 20 lat. **Wielka Brytania od ogłoszenia brexitu poszukuje silniejszych relacji z Chinami, by uzyskać przeciwwagę dla utraconych korzyści w związku z wyjściem z Unii Europejskiej. Przykład ten pokazuje, jak długotrwałe mogą być negocjacje w sprawie dostępu do rynku rolno-spożywczego ChRL.**
- ▶ Prowadzone działania na rzecz podniesienia świadomości konsumenckiej przynoszą efekty. Przykładem stworzenia w wyniku takich działań marek narodowych może być marka australijska, znana z dobrej jakości wołowiny oraz mleka. **Warto prowadzić działania budujące markę polskich produktów rolno-spożywczych.**

Samorząd

- ▶ W Chinach coraz popularniejsza jest współpraca rządów lokalnych z prywatnymi przedsiębiorcami. Samorząd odpowiada za wyznaczanie kierunków i tworzenie infrastruktury pod rozwój określonego sektora, co powoduje dynamiczny rozwój specjalistycznych klastrów.

⁶⁰ 徐宙超, 从种地到“种”高科技产业——“改革村”的新思维, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

- ▶ **Pekin prowadzi kampanię na rzecz podniesienia świadomości konsumenckiej w zakresie zdrowego odżywiania.** Nie jest to jednorazowa aktywność, lecz długofalowe działanie. Powoli przynosi ono efekty, Chińczycy bowiem coraz większą wagę przywiązują do wyborów żywieniowych, a także rozpoznają różne rodzaje produktów z tej samej kategorii. **To dobra wiadomość dla polskich producentów towarów organicznych i prozdrowotnych.**

TRANSPORT I INFRASTRUKTURA

Streszczenie

- ▶ Australia rozpoczyna finansowanie projektów infrastrukturalnych na Pacyfiku celem zatrzymania rosnących wpływów Chin.
- ▶ Ponad 600 mld RMB zainwestowano w 2018 r. w rozbudowę chińskiego metra w 33 miastach. Operatorzy jednak borykają się z problemami finansowymi. Przychody w zdecydowanej większości miast nie wystarczają na pokrycie kosztów inwestycji oraz na utrzymanie funkcjonowania.
- ▶ Gigant technologiczny Tencent rozwija współpracę z kolejnym producentem samochodów - Dongfeng Motor.
- ▶ Pekin rozszerza siatkę połączeń autobusów pomiędzy wsiami i miastami. Do końca września 2020 r. wszystkie wsie w Chinach mają być objęte regularnymi połączeniami.
- ▶ Jedenasty miesiąc z rzędu spada sprzedaż nowych samochodów osobowych.
- ▶ Chiny przygotowują się do otwarcia długo wyczekiwanego portu centralnego Daxing w Pekinie.

Wydarzenia

1. Według źródeł agencji Reutera Australia planuje przeznaczyć 2 mld USD na inwestycje infrastrukturalne w rejonie Pacyfiku. Ma to być odpowiedź na rosnące wpływy Chin, które pozyskują przychylność polityczną poprzez finansowanie inwestycji infrastrukturalnych w państwach trzecich. Chiny dementują, aby udzielenie finansowania odbywało się celem rozszerzenia sfery wpływu. Fundusz ma rozpocząć swoją działalność 31 lipca 2019 r. Finansowanie będą mogły uzyskać projekty z zakresu energetyki, telekomunikacji, transportu oraz zarządzania odpadami⁶¹.
2. Chińska sieć metra osiągnęła łączną długość 4 600 kilometrów. Metro posiada obecnie 33 chińskie miasta, z czego w ponad 13 długość tras przekracza 100 kilometrów. Najdłuższą sieć posiada Szanghaj, jest to 669 kilometrów. Problemem jest jednak sytuacja finansowa operatorów - tylko cztery miasta nie odnotowują straty. Średnio przychody operatorów wynoszą 78% ponoszonych kosztów⁶².
3. 26 czerwca 2019 r. gigant technologiczny Tencent zawarł porozumienie z grupą motoryzacyjną Dongfeng Motor. Celem porozumienia jest współpraca w siedmiu obszarach,

⁶¹ Colin Packham, *Australia to step up challenge to China in Pacific with new investment*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶² Tan Xinyu, *China's subway network reaches 4,600 km*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

- w tym m.in. rozwoju technologii autonomicznych samochodów, poprawy bezpieczeństwa jazdy, *smart travelling*⁶³.
4. Koreański producent baterii samochodowych LG Chem zawarł porozumienie z chińskim producentem samochodów Geely. Wynikiem porozumienia ma być zawiązanie spółki *joint venture*, która ma wyprodukować baterie o mocy 20 GWh do 2021 r., natomiast od 2022 r. spółka ma dostarczać baterie do samochodów marki Geely⁶⁴.
 5. Według oświadczenia Ministerstwa Transportu do końca września 2020 r. wszystkie chińskie wsie mają zostać objęte transportem publicznym. Obecnie 98% wsi jest w zasięgu transportu autobusowego. Od początku roku siatką połączeń objęto prawie 3 tys. kolejnych wsi. Nieobjętych wciąż pozostaje około 10 tys. wsi⁶⁵.
 6. W maju Chiny odnotowały największy w historii miesięczny spadek sprzedaży nowych samochodów osobowych. Sprzedaż spadła o 16,4% w porównaniu z majem ubiegłego roku. To jedenasty miesiąc z rzędu, w którym utrzymuje się trend spadkowy. Przedstawiciel Chińskiego Stowarzyszenia Producentów Samochodów (z ang. China Association of Automobile Manufacturers, z chin. 中国汽车工业协会) jako główną przyczynę spadku sprzedaży wskazał wprowadzenie wcześniej niż zapowiadano nowych standardów emisji, tzw. China VI⁶⁶.
 7. Firma Changan Ford Automobile (chińskie „ramię” amerykańskiego Forda) została ukarana przez urząd antymonopolowy (国家市场监督管理总局) karą w wysokości 162,8 mln RMB za ustalanie cen ze swoimi dystrybutorami. Ford wymuszał utrzymanie ceny minimalnej przez dystrybutorów od 2013 r. Od połowy 2018 r. sprzedaż samochodów marki Ford w Chinach regularnie spada⁶⁷.
 8. Rośnie import i eksport samochodów osobowych do/z Chin. W maju eksport chińskich samochodów osobowych wyniósł 106 tys., co stanowi wzrost o 5,1% w porównaniu z analogicznym okresem w ubiegłym roku. Największy wzrost odnotowano wśród samochodów elektrycznych. Łącznie w maju sprzedano za granicę ponad 23 tys. egzemplarzy, co stanowi wzrost o 1662%⁶⁸.
 9. Chiny przygotowują się do oddania do użytku lotniska centralnego Daxing w Pekinie. Obecne lotnisko (Beijing Capital Airport) obsługuje rocznie 100 mln pasażerów, co czyni je drugim najbardziej zatłoczonym lotniskiem na świecie. Chińscy analitycy od dawna postulowali rozbudowę istniejącego lotniska bądź budowę nowego lotniska. Nowe lotnisko będzie mogło obsłużyć ponad 200 mln pasażerów rocznie⁶⁹.

⁶³ 郑伟, 东风腾讯跨界合作 研究自动驾驶等技术, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁴ Reuters, *South Korea's LG Chem to team up with China's Geely on EV batteries*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁵ China Daily, *China to cover all villages with passenger car services by 2020*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁶ Reuters, *Chinese auto sales post worst-ever monthly decline as trade war intensifies*, reuters.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁷ Li Fusheng, *Ford hit with huge fine for fixing prices*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁸ 赵延心, 5月汽车进出口均达10万辆 进口车年内有望回升, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁶⁹ 张樵苏, 大兴机场通航倒计时 北京即将“飞”入双枢纽时代, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

10. Przeprowadzono test metra pomiędzy centrum Pekinu a lotniskiem Daxing. Wykonawcą metra jest chiński producent CRRC Qingdao Sifang Co. Według „China Daily” zastosowane rozwiązanie w postaci autonomicznego sterowania jest jednym z najbardziej zaawansowanych na świecie. Pociąg metra osiąga prędkość do 160 km/h⁷⁰.

Tło

Nowa oferta chińskich producentów samochodów

Od 11 miesięcy trwa spadek sprzedaży nowych samochodów osobowych w Chinach. Spadek ten nie dotyczy jednak dwóch kategorii: samochodów z wyższej półki oraz samochodów elektrycznych. Chińscy producenci podążają za tym trendem, aby utrzymać się na rynku lub nawet poprawić swoją pozycję na nim. Inni szukają nowych rynków, w szczególności w mniej zamożnych krajach Azji.

17 czerwca 2019 r. nowy model samochodu zaprezentował chiński producent samochodów elektrycznych BYD. Model S2 to napędzany elektrycznie SUV, który jest ofertą skierowaną do klasy średniej. Najniższa sugerowana cena za podstawową wersję to 89 800 RMB (niecałe 50 tys. PLN). Samochód jest wyposażony w najnowsze technologie i urządzenia, w tym w ponaddziesięciocalowy (10,1 cala) monitor LCD, sieć 4G, system nawigacji oraz system sterowania głosem⁷¹. Data prezentacji nie jest przypadkowa. 18 czerwca to tzw. festiwal zakupowy (wyprzedaż z okazji środka roku) na platformie e-commerce Tmall.

Kilka dni później, w trakcie zorganizowanej konferencji swoje pomysły dotyczące przyszłości zaprezentował chiński koncern Chery (奇瑞). Przedsiębiorstwo planuje się skupić na czterech płaszczyznach: *smart cities*, technologia 5G, I/O, *virtualization*. Całość projektu została określona mianem ekosystemu „Chery Lion”, do współtworzenia którego zaproszonych zostało wiele firm oraz instytutów naukowych⁷².

Wnioski

Rząd

- ▶ Rejon Pacyfiku dotychczas stanowił strefę kontrolowaną przez Australię. **Obecnie liczne inwestycje chińskie w tym regionie powodują obawę władz australijskich przed utratą wpływów na tym obszarze (bogaty w surowce naturalne ocean).** Część nieznacznie zaludnionych wysp, np. Tuvalu, uznaje Tajwan za prowincję Chińskiej Republiki Ludowej, inne natomiast, np. Wyspy Salomona, uznają Tajwan za niezależne państwo.
- ▶ **Spadek sprzedaży samochodów osobowych w ChRL tłumaczony jest przyspieszonym wprowadzeniem nowych standardów emisji, jednak analitycy uważają, że jest to sygnał wskazujący na spowolnienie gospodarcze oraz rezultat konfliktu handlowego pomiędzy USA a Chinami.**

⁷⁰ Xie Chuanjiao, *Train to Beijing's new airport passes trial run*, chinadaily.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁷¹ 刘芳宇, 比亚迪S2上市, 8.98万元起, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

⁷² 赵延心, “四大合作伙伴计划” 出炉奇瑞智能出行生态圈再扩容, xinhuanet.com (dostęp: 31.06.2019 r.).

Samorząd

- ▶ **Transport publiczny w Chinach mimo ogromnych inwestycji rządu centralnego wciąż jest nieopłacalny.** Z badania sprawozdań finansowych operatorów metra w 28 chińskich miastach wynika, że średni przychód wystarczył im na pokrycie jedynie 78% ponoszonych kosztów. Jedynie cztery miasta zdołały osiągnąć przychody równe kosztom, są to: Pekin, Hangzhou, Qingdao, Shenzhen. Pokazuje to, że transport publiczny może funkcjonować w realiach rynkowych, a straty finansowane wynikają głównie ze złego zarządzania.
- ▶ **Warto przyglądać się projektowi rozbudowy siatki międzymiastowych połączeń autobusowych w Chinach.** Na początku roku rząd RP poinformował, że odbudowa zlikwidowanych połączeń autobusowych będzie jednym z priorytetów w kolejnych latach.

Przedsiębiorcy

- ▶ Chińczycy dotychczas uwielbiali samochody zagraniczne, w szczególności amerykańskie oraz niemieckie. **Jednak wraz z rozwojem technologii, w szczególności elektromobilności, rosną również ambicje -globalne - chińskich producentów samochodów.** Gdyby brać pod uwagę wyłącznie samochody elektryczne, okazałoby się, że chiński eksport rozwija się kilkakrotnie szybciej niż import. Jednocześnie obywatele ChRL nie postrzegają chińskich samochodów elektrycznych jako gorszych od zagranicznych i chętnie je kupują. Spadek sprzedaży samochodów osobowych nie dotyczy tych napędzanych silnikiem elektrycznym.
- ▶ Można spodziewać się, że w niedługim okresie chińskie przedsiębiorstwa produkujące samochody elektryczne będą chciały podbić rynek europejski. **Polskie przedsiębiorstwa mogą skorzystać na tym, jeśli Chińczycy uruchomią produkcję w Europie, co jest prawdopodobne w przyszłości.**

ENERGETYKA I OCHRONA ŚRODOWISKA

Streszczenie

- ▶ Pekin ogranicza dotacje dla samochodów elektrycznych o 50%.
- ▶ Chiny ograniczają wydobycie węgla w kopalniach zagrożonych wstrząsami.
- ▶ W Hebei udało się osiągnąć po raz pierwszy normy powietrza wyznaczone przez Pekin. Liczne miasta w Chinach jednak odnotowują wręcz pogorszenie zanieczyszczenia powietrza.
- ▶ Pekin walczy z zanieczyszczeniem na terenach wiejskich. Oczyszczenie tych terenów może znacznie zwiększyć produkcję rolną Państwa Środka.

Wydarzenia

1. Od 26 czerwca 2019 r. wejdzie w życie reforma dotacji do NEV (New Energy Vehicles), to pierwsza obniżka wsparcia finansowego oferowanego przez ChRL na zakup samochodów elektrycznych. Według wyliczeń agencji Xinhua średnia dotacja zmniejszy się aż o 50%⁷³.
2. Chiński regulator energetyczny zapowiedział ograniczenie wydobycia węgla o 20% w kopalniach, w których istnieje poważne ryzyko wstrząsów. Ponad 400 mln ton węgla pochodzi z kopalni, w których ryzyko wstrząsów jest wysokie⁷⁴.
3. W maju po raz pierwszy powietrze w prowincji Hebei spełniało normy jakościowe wyznaczone przez Pekin. Cechą charakterystyczną prowincji jest silny przemysł, w szczególności liczne huty stali. Średnia wartość P.M.2.5 w badaniach powietrza w trakcie całego miesiąca spadła poniżej 35 mikrogramów na metr sześcienny⁷⁵.
4. Poprawa powietrza nie dotyczy jednak całych Chin. Włodarze 6 miast północnych Chin zostali wezwani do Pekinu, aby wytłumaczyć się z niespełnienia normy jakości powietrza. Niektóre miasta takie jak Anyang odnotowały wręcz pogorszenie jakości powietrza⁷⁶. Narządzeniem motywującym do poprawy powietrza mają być kary dla włodarzy miast, które nie spełniają norm ustanowionych przez Pekin⁷⁷.

⁷³ 刘牧平, 补贴退潮外企入局 新能源车企洗牌加速, xinhuanet.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁷⁴ Reuters, *China to reduce output at coal mines at risk of 'bumps' by 20%*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁷⁵ Reuters, *China smog hotspot Hebei meets air standard for first time in May: government*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁷⁶ Reuters, *China ministry summons mayors of six cities for failing to meet smog targets*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁷⁷ Hou Liqiang, *Officials face punishment for worsening air quality*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

5. Trwa kampania edukacyjna na rzecz sortowania śmieci. Jest ona elementem wdrożenia nowego prawa dotyczącego gospodarką odpadami. Zgodnie z nim, osoba, która nie segreguje śmieci może zostać ukarana grzywną w wysokości 200 RMB, natomiast gdy do tego samego czynu dopuszcza się przedsiębiorca, kara może wynieść nawet 50 000 RMB⁷⁸.
6. Według doniesień People's Daily Chiny będą potrzebowały około 3 bln RMB, aby oczyścić tereny wiejskie oraz przedmieścia. Jest to wynik lat zaniedbań, które doprowadziły do kontaminacji wód oraz gleb na tych terenach. Według planów Ministerstwa Rolnictwa i Obszarów Wiejskich ChRL 90% zanieczyszczonych gleb ma być gotowych do użytku rolniczego do 2020 r.⁷⁹
7. Według prezesa China National Nuclear Corp., Chiny do 2030 r. mają możliwości produkcyjne by zbudować 30 elektrowni jądrowych w krajach na trasie inicjatywy Pasa i Szlaku. Według prezesa państwowego giganta energetycznego 41 krajów na trasie inicjatywy planuje rozbudowę lub utworzenie programu energetyki jądrowej⁸⁰.
8. Wolumen importowanej ropy naftowej do Chin w maju spadł o 8% w porównaniu z kwietniem. Przy czym należy zaznaczyć, że w kwietniu osiągnął on najwyższą w historii wartość. Spadek importu przypisywany jest sankcjom nałożonym na Iran przez USA⁸¹.

Wnioski

Rząd

- ▶ Chiny będą konsekwentnie zmierzały ku zmniejszeniu zanieczyszczeń powietrza, w tym również do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Jednak należy się spodziewać, że będą okresy oraz regiony, w których będzie następował ich tymczasowy wzrost. **Z pewnością Pekin nie zrezygnuje z węgla jako elementu miksu energetycznego, lecz można spodziewać się zintensyfikowania badań nad technologiami czystego spalania węgla, co stanowi potencjalny obszar współpracy z Chinami.**

Przedsiębiorcy

- ▶ Pekin uznał, że sektor samochodów elektrycznych jest wystarczająco dojrzały, aby funkcjonować na warunkach bliższych rynkowym. Wsparcie zostanie utrzymane, jednak w znacznie okrojonym rozmiarze. Oznacza to, że rynek ten osiągnął pewną dojrzałości i wysoki stopień rozwoju. **To zdecydowanie rynek, któremu powinni przyglądać się polscy producenci samochodów elektrycznych, części samochodowych, a nawet firmy energetyczne, które budują infrastrukturę ładowania.**

⁷⁸ 刘阳, 北上广深相继立法 中国进入垃圾分类“强制时代”, xinhuanet.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁷⁹ Reuters, *China needs nearly \$440 billion to clean up rural environment: report*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁰ Reuters, *China could build 30 'Belt and Road' nuclear reactors by 2030: official*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸¹ Reuters, *China May crude oil imports drop from record in April*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Streszczenie

- ▶ Rosja zacieśnia współpracę z Chinami.
- ▶ Konflikt amerykańsko-chiński w dalszym ciągu nie został zakończony. Prezydent USA wskazuje jednak na powrót rozmów na odpowiednie tory. Spotkanie G20 toczy się wokół sporu.
- ▶ Protesty w Hong Kongu zaostrzają się, USA i Wielka Brytania próbują wpływać na ChRL.
- ▶ FedEx pozywa USA za niemożliwe do spełnienia wymagania.
- ▶ Wietnam odcina się od bycia bramą eksportową Chin wykorzystywaną do uniknięcia amerykańskich ceł.

Wydarzenia

1. 7 czerwca br. w St. Petersburgu, prezydent Rosji Vladimir Putin, w towarzystwie prezydenta Chińskiej Republiki Ludowej Xi Jinpinga (习近平), powiedział że agresywna taktyka amerykańska stosowana wobec Huawei może doprowadzić do prawdziwej wojny. Putin oskarżył USA o ekonomiczny egoizm, szczególnie w odniesieniu do wspomnianej chińskiej firmy oraz do planów budowy rosyjskich rurociągów gazowych do Europy, którym Waszyngton jest przeciwny.⁸² Co więcej, 14 czerwca br. w Harbinie (哈尔滨), odbyło się 6 chińsko-rosyjskie Expo, podczas którego podpisano 380 umów o wartości 24.6 mld USD⁸³.
2. 9 czerwca br. w Hong Kongu doszło do fali protestów z związku z planowanymi zmianami w przepisach ekstradycyjnych. Mieszkańcy byłej kolonii brytyjskiej sprzeciwiają się możliwości ekstradycji z Hong Kongu do części kontynentalnej Chin. W poniedziałek rano doszło do starcia pomiędzy protestującymi a policją. Przeciwnicy zmian uważają, że jeśli dojdzie do zmiany to zagrozi to obecnie funkcjonującym przepisom prawnym w Hong Kongu⁸⁴. Według strony chińskiej to „siły zachodnie” próbują zaszkodzić Chinom poprzez wywołanie chaosu w Kong Kongu. Pekin uważa, że proponowane zmiany są niezbędne dla utrzymania spójności prawnej całego kraju.⁸⁵

⁸² Andrey Ostroukh, Katya Golubkova, Putin stands by China, criticizes U.S., in trade, Huawei disputes, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸³ 170-bln-yuan deals signed at China-Russia Expo, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁴ James Pomfret, Anne Marie Roantree, Hundreds of thousands march in Hong Kong to protest China extradition bill, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁵ Ben Blanchard, Chinese paper says 'foreign forces' using Hong Kong havoc to hurt China, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

3. 10 czerwca br. Wietnam poinformował, że zacznie zwalczać próby nielegalnej zmiany nazwy pochodzenia produktów. Część chińskich eksporterów próbując ominąć wyższe stawki celne w USA, transportowało towary przez Wietnam, aby później przesłać je dalej do USA, ale już z plaketką „made in Vietnam”. Wietnamski urząd celny będzie skrupulatniej sprawdzał towary oraz planowane są kary dla podmiotów łamiących przepisy eksportowe⁸⁶.
4. 13 czerwca br. Ministerstwo Handlu (中华人民共和国商务部) poinformowało, że od 5 miesięcy spada import produktów z USA. W okresie styczeń-maj wartość importu z USA spadło o 29.6%, w porównaniu do ubiegłego roku, do równowartości 49.58 mld USD. Z danych wynika również, że export rzadkich minerałów do USA spadł o 16%, choć strona chińska zaznacza, że nie wprowadzała żadnych ograniczeń⁸⁷.
5. 18 czerwca br. z inicjatywy amerykańskiego prezydenta, doszło do rozmowy telefonicznej pomiędzy nim a prezydentem ChRL Xi Jinpingiem (习近平)⁸⁸. Pod rozmowie postanowiono, że negocjatorzy wrócą do rozmów w sprawie trwającego sporu handlowego⁸⁹.
6. Prezydent USA Donald Trump zaskoczył obserwatorów odwołując wcześniejszą decyzję o zakazie sprzedaży amerykańskich produktów Huawei.⁹⁰
7. 20 czerwca br. premier Chin Li Keqiang (李克强) podczas spotkania z szefami 19 globalnych korporacji, zaznaczył że Chiny dalej będą kontynuować politykę liberalizacji gospodarczej. Najważniejsze zmiany mają dotyczyć zwiększenia dostępu do lokalnego rynku dla zagranicznych koncernów i swobody prowadzenia działalności gospodarczej.⁹¹
8. Chiny wszczęły dochodzenia w sprawie niedostarczanych listów przez amerykańskie przedsiębiorstwo FedEx. Pekin uważa, że firma kurierska łamie prawa i ogranicza swobodę interesów obywateli (chińskich) oraz narusza stosowne prawa i regulacje przesyłek kurierskich w Chinach.⁹² FedEx natomiast pozwał rząd amerykański, ponieważ uważa, że nie jest możliwe kontrolowanie zawartości eksportowanych paczek do Chin. Przedsiębiorstwo twierdzi, że nie powinno ponosić odpowiedzialności, w przypadku gdy wysłane przesyłki łamią zakazy eksportowe do Państwa Środka⁹³.

⁸⁶ James Pearson, Mai Nguyen, *Vietnam to crack down on Chinese goods relabeled to beat U.S. tariffs*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁷ *Import decline streak shows there's no winner in trade war: MOC*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁸ *Xi and Trump speak on phone*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁸⁹ Shi Jiangtao, Wendy Wu, *The US-China trade war talks are back on but no high hopes for Xi-Trump deal at G20*, scmp.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁰ *Chinese President Xi Jinping and US President Donald Trump meet at the G20 summit in Japan*, scmp.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹¹ Ryan Woo, *China's premier tells foreign CEOs China will commit to reform, opening up*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹² Xinhuanet, *国家有关部门决定立案调查美国联邦快递涉嫌损害我国用户合法权益问题*, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹³ Kanishka Singh, Sijia Jiang, *FedEx sues U.S. government over 'impossible' task of policing exports to China*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

9. 29 czerwca br. w Osace prezydent USA Donald Trump oznajmił, że miał bardzo udane spotkanie z prezydentem Chin. Stwierdził również, że wszystko wróciło na dobre tory⁹⁴. Po rozmowie poinformowano także, że USA nie planuje nakładać kolejnych ceł na dobra chińskie.⁹⁵

Tło Szczyt G20

Najważniejsze spotkanie w trakcie G20 z perspektywy ChRL:

- a. 27 czerwca br. prezydent Xi Jinping (习近平) spotkał z japońskim premierem Shinzo Abe. Strona chińska zwróciła uwagę, że oba państwa powinny postępować zgodnie z porozumieniami podpisanymi we wcześniejszych latach począwszy od Komunikatu o zakończeniu „nieprawidłowych relacji” z 1972 roku, a kończąc na podpisanym w 2008 roku Komunikacie o poprawianiu strategicznej współpracy⁹⁶.
- b. 28 czerwca br. Xi Jinping (习近平) spotkał się z Angelą Merkel. Obie strony planują dalej zacieśniać współpracę gospodarczą, szczególnie w odniesieniu do inicjatywy Jedwabnego Szlaku. Poruszono kwestię problemu nuklearnego w Iranie⁹⁷.
- c. 28 czerwca br. doszło do spotkania Xi-Putin-Modi. Przywódcy jednogłośnie zadeklarowali chęć współpracy w trójkącie Pekin-Moskwa-Delhi. Głównymi tematami rozmów były obecna sytuacja międzynarodowa oraz regionalne kwestie⁹⁸.
- d. 28 czerwca br. doszło do spotkania przewodców państw należących do BRICS (Brazylia, Rosja, Indie, Chiny, Południa Afryka). Xi Jinping, Rama Fosa, Modi, Putin oraz Bossonaro omówili dalszą współpracę w grupie. Najważniejszym punktem było wzmocnienie strategicznej współpracy, promowanie globalnej polityki, pogłębienie kooperacji⁹⁹.
- e. 29 czerwca br. Xi Jinping spotkał się z Donaldem Trumpem. Tematem rozmów była trwająca wojna handlowa. Obaj przywódcy zapewniali, że zależy im na rozwiązaniu obecnego konfliktu i dołożą wszelki starań w celu zakończenia sporu¹⁰⁰.

⁹⁴ Roberta Rampton, *Trump says had an excellent meeting with China's Xi*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁵ Ben Blanchard, *U.S. will not level new tariffs on Chinese exports*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁶ 陈贇 李建敏 蒋国鹏, 习近平会见日本首相安倍晋三, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁷ 李建敏, 习近平会见德国总理默克尔, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁸ 郑晓奕 李建敏, 习近平出席中俄印领导人会晤, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

⁹⁹ 李建敏 郝薇薇, 习近平出席金砖国家领导人会晤, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰⁰ 陈贇 霍小光 骆珺, 习近平同美国总统特朗普举行会晤, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

Wnioski

Rząd

- ▶ Konflikt chińsko-amerykański przypomina sinusoidę, w której co raz dochodzi o zaostrenia sporu, po którym następuje jego złagodzenie. Koncyliacyjna retoryka Donalda Trumpa niekoniecznie oznacza, że w bliskim czasie mocarstwa nawet zbliżą się do zawarcia porozumienia. Jednocześnie obecnie złagodzenie, może oznaczać, że w lipcu będzie miała miejsce eskalacja, co polska dyplomacja powinna uwzględnić w swoich działaniach na arenie międzynarodowej.

Przedsiębiorcy

- ▶ Brak jest oznak, aby w krótkce doszło do definitywnego zakończenia konfliktu handlowego, co oznacza, że przedsiębiorcy w dalszym ciągu muszą być przygotowani funkcjonować w warunkach niepewności gospodarczej.

SPORT, TURYSTYKA, EDUKACJA, KULTURA

Streszczenie

- ▶ Chiny zorganizują Asian Cup 2023.
- ▶ Chińska firma spożywcza Mengniu Dairy została oficjalnym sponsorem igrzysk olimpijskich od 2021 do 2032 r.
- ▶ Chińscy studenci napotykają na problemy z wizami do USA. Europa próbuje przyciągnąć ich do siebie.
- ▶ Z roku na rok rośnie liczba turystów. Ministerstwo Kultury i Turystyki chce ich zachęcić do wypoczynku na chińskiej wsi.

Wydarzenia

1. Coca-Cola oraz chińska firma Mengniu Dairy podpisały długoletnią umowę sponsorską z komitetem olimpijskim. Obie firmy będą oficjalnymi sponsorami igrzysk od 2021 do 2032 r. Według nieoficjalnych źródeł wartość transakcji to 3 mld USD¹⁰¹.
2. Według danych Ministerstwa Kultury i Turystyki ChRL w trakcie Świąta Smoczyczych Łodzi (端午节) krajowa liczba turystów zwiększyła się o 7,7% rok do roku, dając liczbę ponad 95 mln. Wpływy w turystyki w tym okresie wzrosły aż o 8,6%, co dało 39,33 mld RMB¹⁰².
3. Ministerstwo Kultury i Turystyki ChRL planuje opublikować listę wsi, które są rekomendowane jako miejsca odpoczynku agroturystycznego. Jest to element strategii rozwoju chińskiej agroturystyki¹⁰³.
4. W 2023 r. Asian Cup – czyli mistrzostwa Azji w męskiej piłce nożnej odbędą się w Chinach. Mistrzostwa odbędą się w 12 miastach Państwa Środka, z czego aż 9 miast ma zbudować nowy stadion na potrzeby turnieju¹⁰⁴.
5. 9-tego czerwca 2019 r. zakończą się egzaminy wstępne na studia, tzw. 高考 (Gaokao). Jest to egzamin przypominający maturę, jednak w kulturze chińskiej jest on wyznacznikiem przyszłości dziecka¹⁰⁵.
6. Od 9 lat chińscy studenci stanowili największy odsetek studentów międzynarodowych w USA. Wraz jednak z konfliktem handlowym pomiędzy mocarstwami zaostrzono procedury wizowe, co powoduje, że nawet studenci muszą się mierzyć

¹⁰¹ Karolos Grohmann, *China Mengniu Dairy, Coca-Cola sign Olympic deal to 2032*, reuters.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰² 闫雨昕, 端午假期旅游收入390多亿元, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰³ China Daily, *China to list villages to promote rural tourism*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰⁴ 李童, 中国再获亚洲杯主办权 体育产业迎来最好时期?, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰⁵ 聂晨静, 2019全国高考今落下大幕各地密集公布放榜时间, xinhuanet.com (dostęp: 30.06.2019 r.).

z barierami biurokracyjnymi. Jednocześnie stale rośnie liczba studentów chińskich decydująca się zdobywać edukację w Europie¹⁰⁶.

7. Według chińskiego Ministerstwa Edukacji, amerykańskie placówki dyplomatyczne wydłużają proces wizowy, skracają czas na jaki są wydawane wizy oraz coraz częściej odmawiają wydania wizy. Dotyczy to w szczególności studentów kierunków ścisłych, związanych z technologią lub inżynierią¹⁰⁷.
8. Rada Państwa ChRL wydała wytyczne dotyczące raportowania wydatków na edukację przez władze lokalne. Dokument ma na celu zwiększenie przejrzystości finansowania szkół, a przede wszystkim zapewnienie, że władze lokalne będą przeznaczały na edukację kwotę wyznaczoną przez władze centralne. W obecnym modelu finansowania szkół publicznych wydatki są dzielone po połowie pomiędzy władzami lokalnymi a centralnymi¹⁰⁸.

Tło

Festiwal Smoczyc Łodzi

端午节 to chińskie święto obchodzone piątego dnia piątego miesiąca według kalendarza księżycowego. Święto to ma bardzo długą tradycję w Chinach, niektórzy upatrują jej jeszcze przed dynastią Qin (221-206 p.n.e.). Związane początkowo z pechowością liczby pięć. Obchody miały zapobiec złym wydarzeniom, takim jak na przykład klęski żywiołowe.

Angielska nazwa *dragon boat festival* nie ma nic wspólnego z chińską nazwą. Jej źródła należy upatrywać w wyścigach smoczyc łodzi, które towarzyszą obchodom tego święta.

Święto początkowo nie było uznawane przez partię komunistyczną. Zostało wpisane na listę świąt w 2008 r. Obecnie jest to święto, przy okazji którego Chińczycy licznie podróżują do domów lub na odpoczynek.

Wnioski

Rząd

- ▶ Wraz z przedłużającym się konfliktem amerykańsko-chiński, studenci będą poszukiwali alternatywnego miejsca do zdobywania edukacji. **Polskie uczelnie powinny promować swoje studia w Chinach.**

Przedsiębiorcy

- ▶ Na chińskich studentach mogą skorzystać również prywatne uczelnie, które często dysponują już programami skierowanymi do obcokrajowców.

¹⁰⁶ China Daily, *Europe opens its arms to Chinese students*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰⁷ China Daily, *Academia urges openness as US tightens Chinese student visa*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

¹⁰⁸ China Daily, *Reform plan on govt responsibilities for education expenditure unveiled*, chinadaily.com.cn (dostęp: 30.06.2019 r.).

POLSKIE CENTRUM STUDIÓW NAD PRAWEM I GOSPODARKĄ CHIN
WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO

Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
china.law@wpia.uw.edu.pl

Piotr Grzebyk

Kierownik Centrum

+48 506 019 551, p.grzebyk@wpia.uw.edu.pl

Maximilian Piekut

Zastępca Kierownika

+48 575 777 688, m.piekut@wpia.uw.edu.pl